

ЧИННИКИ ОНОВЛЕННЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У статті обґрунтовуються чинники оновлення методичної роботи в початковій школі. Зокрема, звертається увага на підвищення кваліфікації вчителів початковій школи як важливої ознаки самовдосконалення професійної компетентності педагога.

Ключові слова: методична робота, підвищення кваліфікації, самовдосконалення, професійна компетентність.

The article substantiates the factors of updating methodical work in primary school. In particular, attention is paid to improving the qualifications of primary school teachers as an important sign of self-improvement of the teacher's professional competence.

Keywords: methodical work, professional development, self-improvement, professional competence.

Основна мета Нової української школи: створити такий навчальний заклад, де приємно навчатися, де діти отримують не лише знання, а й уміють їх застосовувати в житті. У концепції Нової української школи зазначено: «новій школі потрібен новий учитель, який стане агентом змін, що передбачає ряд стимулів для особистого і професійного зростання, щоб залучити до професії найкращих» [1].

Мета і головні компоненти Концепції Нової української школи передбачають «основні завдання:

- організувати компетентнісне навчання (не знання заради знань — а вміння їх застосовувати в реальному житті, не знати — а вміти користуватися знаннями)
- забезпечити інтегрованість змісту (внутрішньо предметну і міжпредметну) на основі ключових компетентностей — не шляхом механічного об'єднання предметів, а наближення змісту освіти до сенситивних періодів навчання, особливостей сприймання нової інформації тощо» [1].

Таким чином ми розуміємо, що особистісні якості, здібності, професійні компетентності вчителя нового покоління, мають постійно рухатися в напрямку самоосвіти, розкриття професійного потенціалу.

Постійно підвищуючи свій професійний рівень, вчителі шкіл працюють над удосконаленням методики викладання предметів, підвищенням якості освітнього процесу. Перманентне методичне навчання і самоосвітня діяльність вчителів початкової школи є однією із проблем, над вирішенням якої працюють педагогічні колективи шкіл.

Організація методичної роботи здійснюється методичним об'єднанням вчителів початкової школи, що є складовою структури освітнього закладу. «Здійснення методичної роботи має на меті надання ефективної допомоги педагогам: покращенні організації навчання та виховання школярів; забезпеченні розвитку кожного учня у відповідності зі схильностями, інтересами і можливостями; узагальненні й запровадженні передового педагогічного досвіду; підвищенні якості навчання учнів за рахунок застосування технологій, що забезпечують успішність кожного учня; збільшенні теоретичного рівня й педагогічної кваліфікації вчителів та керівництва школи» [2]. З визначеної мети можна окреслити завдання. На наш погляд обов'язково мають бути окреслені такі: знання і творче осмислення нормативних програмних методичних документів; врахування досягнень психолого-педагогічної науки; створення відповідного середовища задля зростання професійної майстерності вчителів початкової школи, посилення мотивації на вивчення і застосування інноваційних педагогічних технологій педагогічно адекватних щодо освітнього процесу. Останнім часом звертається увага на визначене завдання, яке спрямовує вчителя на роботу з дітьми різного рівню розвитку, тобто інклюзію освітнього процесу. Це теж вимагає отримання та засвоєння багато нової інформації.

Таким чином можна спрогнозувати науково-методичний супровід професійного зростання вчителя початкових класів. Варіант запропоновано на рисунку 1.

Рисунок 1. Науково-методичний супровід педагога (із досвіду Дмитрівської загально-освітньої школи 1-3 ступенів № 1)

Однак, слід зауважити, методична робота школи має цілісну систему дій і заходів, спрямованих на підвищення кваліфікації та професійної майстерності кожного педагогічного працівника, розвиток творчого потенціалу педагогічного колективу, досягнення позитивних результатів освітнього процесу.

Таким чином, методичне об'єднання має планувати підвищення кваліфікації за вимогами МОН України та враховувати між курсовий період, коли педагоги відвідують семінари, вебінари, круглі столи та таке інше, наприклад, на рівні свого регіону. Однак не менш цікавими є конкретні шкільні заходи з підвищення кваліфікації працівників освіти.

Наприклад, дуже поширено застосування тренінгових занять. Методисти стверджують, що «головним напрямом творчості фахівця є постійне вдосконалення технології співробітництва. Особливу увагу варто звертати на необхідність постійної уваги до цих питань з метою вдосконалення стилю роботи, пошуку раціональних форм і методів навчання і виховання. У даному випадку значну вагу часу слід приділяти вивченню та створенню умов для застосування інтерактивних технологій. Як стверджує О.Пометун, «Інтерактивні технології охоплюють чітко спланований очікуваний результат, а окремі інтерактивні методи і прийоми, що стимулюють процес пізнання, а також умови й процедури, за допомогою яких можна досягти запланованих результатів» [4, с.18].

Ці технології мають перед іншими багато переваг: «у роботі беруть участь усі; є можливість опрацювати, узагальнити, повторити та систематизувати велику кількість інформації; відпрацьовуються навички працювати в команді, тобто співпрацювати; формується доброзичливе ставлення до опонента; суб'єкти діалогу навчаються грамотно аргументувати свою точку зору і, що дуже важливо, використання активних методик дозволяє ефективно вдосконалювати комунікативні навички» [3]. Найбільш ефективними методами інтерактивного навчання називають такі: робота в малих групах, «мозковий штурм», «імітаційні ігри», «мікрофон», написання ділових листів та звернень, метод проектів тощо.

Що стосується методу проектів, то слід зауважити: на сьогодні він є достатньо потужним засобом самореалізації як вчителя, так і здобувача початкової освіти. Практика свідчить про занадто часте запропонування учням на уроках проектів інформаційного характеру. Нажаль часто педагогами не звертається увага на проекти дослідницького,

пошукового характеру. Для учнів початкової школи важливим є здобувати досвід самостійно у відповідному творчому, розвивальному середовищі. Тому, безумовно, сам вчитель має володіти навичками організації такого середовища, а також володіти вміннями організувати дослідницькі проекти. Погоджуємося з думкою С.Сисоевої: «Метод проектів є однією із педагогічних технологій, яка відображає реалізацію особистісно орієнтованого підходу в освіті (саме педагогічною технологією, хоча у назві технології використовується слово «метод») і сприяє формуванню вміння адаптуватися до швидкозмінних умов життя людини постіндустріального суспільства [5]».

У рамках міжкурсової підготовки для вчителя початкової школи, на нашу думку, не менш важливим вмінням є застосування технології «портфоліо». На спеціальних засіданнях методичного об'єднання методист з групою вчителів чітко відпрацьовує вміння виконувати рефлексивну роль. Застосування «порт фоліо» важливе для підготовки матеріалів для атестації або сертифікації педагога. Таким чином адміністрація школи буде бачити результати індивідуальної накопичувальної оцінки і, відповідно до результатів, визначати рейтинг педагога. Важливо, що «портфоліо» поєднує затребувані компетенції на сучасному ринку праці: вміння працювати в команді, навчатися впродовж усього життя та проектувати особистий розвиток [6].

Використання зазначених технологій у практиці організації підвищення кваліфікації в міжкурсовий період забезпечує реалізувати можливість побачити життєву перспективу й усвідомити свій потенціал, сприяє якісним змінам, що дає змогу по-новому подивитися на себе як на фахівця-майстра.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Концепція Нової української школи. Режим доступу <https://oplatforma.com.ua/article/2372-ad-fontes-pro-kontseptsyu-novo-ukranksko-shkoli>
2. Методична робота в школі. Дмитрівська загальноосвітня школа 1-3 ступенів № 1
Режим доступу <http://dmytrivka-school1.edukit.kr.ua/biblioteka/>
3. Пермінова та ін.. Розвиток маркетингової компетентності керівників вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації у системі післядипломної освіти: Монографія. Херсон: Айлатн, 2013. 176 с.
4. Пометун О. Сучасний урок : інтерактивні технології навчання: [науково-методичний посібник] ПК.: АСК., 2004. 192 с.
5. Сисоева С. О. Особистісно зорієнтовані педагогічні технології: метод проектів / Світлана Олександрівна Сисоева // Метод проектів : традиції, перспективи, життєві результати. К.: «Департамент», 2003. С. 119–124.
6. Яковіна Т.О. Портфоліо в розвитку інноваційної особистості [Електроний ресурс]
Режим доступу : <http://osvita-ua.net>

Рекомендує до друку науковий керівник професор Андрієвський Б.М.